COMMISSIE

BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE
van 30 september 1998
betreffende steun van Duitsland ten gunste van SKET Verseilmaschinenbau GmbH

(kennisgeving geschied onder nummer C(1998) 3022)

(Slechts de tekst in de Duitse taal is authentiek)

(Voor de EER relevante tekst)

(2000/271/EG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 93, lid 2, eerste alinea,

Gelet op de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte, inzonderheid op artikel 62, lid 1, onder a),

Na belanghebbenden overeenkomstig artikel 93, lid 2, te hebben verzocht hun standpunt kenbaar te maken,

Overwegende hetgeen volgt:

I

Op 15 maart 1995 besloot de Commissie de procedure van artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden ten aanzien van overheidssteun ten faveure van de Maagdenburgse onderneming SKET Schwermaschinenbau Magdeburg GmbH (SKET SMM) ([1]). Deze procedure had ook betrekking op de dochterondernemingen van SKET SMM: het Maagdenburgse Entstaubungstechnik Magdeburg GmbH (ETM) en Drahtziehmaschinenwerk Grüna GmbH (DZM) uit Chemnitz. SKET SMM had de desbetreffende steun ontvangen vóór en tijdens de privatisering en herstructurering van de onderneming. Voordien had zij al steun ontvangen waartegen de Commissie geen bezwaar had gemaakt (NN 46/93 en NN 95/93). De desbetreffende procedure had nummer C 16/95.

Op 30 juli 1996 besloot de Commissie deze procedure uit te breiden tot de steun die na het besluit tot inleiding van de procedure was uitgekeerd en die niet onder dat besluit viel ([2]). Nadat de investeerders (Oestmann & Borchert Industriebeteiligungen GbR) zich eind 1995 uit het herstructureringsplan hadden teruggetrokken, werd een nieuw plan met aanvullende steunmaatregelen aangemeld. Volgens dit plan zouden onder meer diverse nieuwe ondernemingen worden opgericht, met het oog op de voortzetting van de rendabele activiteiten van SKET SMM die men buiten de Gesamtvollstreckung (faillissementsprocedure in de nieuwe Duitse deelstaten) had kunnen houden. SKET Verseilmaschinenbau GmbH was één van deze nieuwe ondernemingen.

In oktober 1996 moest SKET SMM het faillissement aanvragen. Bijgevolg was het niet meer mogelijk om de rendabiliteit van SKET SMM te herstellen met behulp van het herstructureringsplan, ten aanzien waarvan op 30 juli 1996 precies besloten was tot inleiding van de procedure. Op 26 juli 1997 gaf de Commissie ten aanzien van de steun ten faveure van SKET SMM de negatieve eindbeschikking 97/765/EG ([3]). Het faillissement had geen betrekking op de twee dochterondernemingen ETM en DZM, die onder toezicht stonden van de Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS). Bij Beschikking 97/765/EG werd steunzaak C 16/95 slechts afgesloten ten aanzien van het gedeelte van SKET SMM dat door het faillissement was getroffen. De volledige zaak werd als volgt opgesplitst: C 16a/95 SKET SMM, C 16b/95 ETM en C 16c/95 DZM.

Om rekening te houden met deze nieuwe situatie waarbij de uit SKET SMM ontstane nieuwe ondernemingen eigen wegen gingen, werd aan de steun voor elk van de nieuwe ondernemingen een apart nummer toegewezen. Zo kreeg de steun ten faveure van SKET Verseilmaschinenbau GmbH nummer NN 124/97. De onderhavige beschikking heeft uitsluitend betrekking op SKET Verseilmaschinenbau GmbH.

([1]) PB C 215 van 19.8.1995, blz. 8 en PB C 298 van 9.10.1998, blz. 2.
([2]) PB C 298 van 9.10.1996, blz. 2.
([3]) PB L 314 van 8.11.1997, blz. 20.

Op 5 november 1997 besloot de Commissie om onder nummer C 72/97 de procedure van artikel 93, lid 2, van het EG-Verdrag in te leiden ten aanzien van de steun ten faveure van SKET Verseilmaschinenbau GmbH. Bij schrijven van 28 november 1997 (SG(97) D/9912) stelde zij Duitsland in kennis van haar besluit terzake. Dit schrijven werd bekendgemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* ([4]).

Duitsland deelde de Commissie bij schrijven van 5 december 1997 (op dezelfde dag door de Commissie geregistreerd) mee dat SKET Verseilmaschinenbau GmbH zou worden geprivatiseerd en verstrekte een aantal nadere bijzonderheden in verband met deze privatisering. Bij schrijven van 26 januari 1998 (geregistreerd op 27 januari 1998) antwoordde Duitsland op het schrijven van de Commissie van 28 november en verstrekte het nog een aantal nadere bijzonderheden in verband met de privatisering van SKET Verseilmaschinenbau GmbH. Bij schrijven van 14 mei 1998 verzocht de Commissie om verdere inlichtingen, die Duitsland meedeelde bij schrijven van 26 mei 1998 (door de Commissie op dezelfde dag ingeschreven).

II

SKET Verseilmaschinenbau GmbH is gevestigd in Maagdenburg (Saksen-Anhalt). In 1997 had de onderneming ongeveer 35 werknemers in dienst, behaalde zij een omzet van 20,8 miljoen DEM en bedroegen haar balanscijfers 29,4 miljoen DEM.

Op 8 november 1996 werd SKET Verseilmaschinenbau GmbH met een aandelenkapitaal van 50 000 DEM ingeschreven in het handelsregister te Maagdenburg. De BvS was de enige aandeelhouder. Op 22 januari sloot SKET Verseilmaschinenbau GmbH een overeenkomst met de curator van SKET SMM met het oog op de overname van de activa inzake de bouw van kabeldraaimachines. De activa — waaronder tweedehands kantoormateriaal, oude software en het intellectuele eigendom — werden tegen marktprijzen aangekocht. Deze aankopen werden gefinancierd met de middelen die SKET Verseilmaschinenbau GmbH via kapitaalinbreng van de BvS ontvangen had. Op 27 maart 1997 werd deze overname bekrachtigd bij notarieel vastgelegde overeenkomst.

SKET Verseilmaschinenbau GmbH is een engineeringonderneming, die gespecialiseerd is in het ontwerp en de ontwikkeling van alle soorten op maat van de klant gemaakte kabeldraaimachines; zij levert ook sleutelklare systemen. In dit verband biedt zij ook alle diensten aan, zoals advies, planning, bouw, montage, installatie en inbedrijfneming. Bij de privatisering was de onderneming in alle sectoren van de bouw van kabeldraaimachines actief, behalve in de eigenlijke productie; daarvoor deed zij een beroep op machinebouwondernemingen. In het kader van het herstructureringsplan zal de onderneming echter een zekere productiecapaciteit krijgen.

Met de door SKET Verseilmaschinenbau GmbH ontworpen en ontwikkelde machines kunnen onder meer de volgende producten worden vervaardigd: staaldraad, stalen korven, voorspanstaal, koperen en aluminium kabels, cilinders, telefoonkabels, kabels voor sterkstroom, bovengrondse leidingen, alsmede speciale kabels (OPGW (Optical fiber cable ground wire), onderwaterkabels, kabels voor vrachtwagens).

III

De markt voor machinebouw is uiterst divers; het segment van de bouw van kabeldraaimachines is afhankelijk van de downstream-markten. Hij heeft geleden onder de eind 1994 verslechterde conjunctuur. Ook al viel in 1995 opnieuw groei waar te nemen, toch valt de ontwikkeling over de komende jaren niet te voorzien. Voor een duidelijk overzicht van de actuele toestand en de vooruitzichten inzake bouw van kabeldraaimachines moet de vraag naar kabel- en draadproducten worden onderzocht ([5]).

De markt voor de bouw van kabeldraaimachines is mondiaal. Bij deze producten is niet alleen sprake van rechtstreekse handel tussen de lidstaten, maar bovendien wordt door ondernemingen uit diverse lidstaten een strijd gevoerd om marktaandelen op markten buiten de Gemeenschap ([6]). De vraag naar kabeldraaimachines wordt bepaald door de toestand op de downstream-markten. Aangezien kabel en draad in zowel de communicatie- als de energiesector een belangrijke rol spelen, wordt de vraag bepaald door de algemene economische situatie. De vraag naar kabel en draad hangt echter ook in belangrijke mate af van de automobielindustrie. Op lange termijn zal een grotere vraag naar energie en communicatie in het kader van de liberalisatie en de daarmee gepaard gaande toenemende concurrentie van netten zorgen voor een bestendige groei. Opgemerkt dient evenwel te worden dat door de stijgende vraag naar glasvezel de vraag naar draad in de telecommunicatiesector minder zal stijgen dan tot dusver het geval was. Geografisch gezien neemt het belang van Midden- en Oost-Europa als afzetmarkt toe door de veranderingen aldaar; hetzelfde geldt ook voor Zuidoost-Azië en de Volksrepubliek China ten gevolge van de groei in die regio. Voorts wordt de sector gekenmerkt door een toenemende specialisering in high-techproducten, waarbij de met deze producten verband houdende diensten steeds meer voor toegevoegde waarde zorgen. Na de conjunctuurdaling in de periode 1992-1993 is de sector bouw van kabeldraaimachines in 1994 langzaam hersteld en bleef de groei in 1995 aanhouden. Deze algemene groeitendens zou ook na 1997 doorzetten ([7]).

Sinds het conjunctuurherstel in 1994 lijkt er dus ondanks de effecten van de recessie geen structurele overcapaciteit te bestaan.

([4]) PB C 83 van 18.3.1998, blz. 10.

([5]) Wat de situatie in de sector machinebouw betreft, zie Panorama der EU-Industrie 1997, vol. 2, blz. 13-23 tot 13-29 (ook beschikbaar in het Engels en het Frans).

([6]) Het communautaire handelsverkeer overtreft de handel met derde landen, zie Panorama der EU-Industrie, vol. 2, blz. 15-5.

([7]) Wat de situatie iun de sector bouw van kabeldraaimachines betreft, zie Panaroma der EU-Industrie 1997, vol. 2, blz. 15-3 tot 15-7 en 15-4 tot 15-17.

IV

De economische context waarin SKET SMM oorspronkelijk actief zou zijn, was die van een centraal geleide planeconomie. SKET Verseilmaschinenbau GmbH was een conglomeraat, dat onder meer walserijen, installaties voor draad- en kabelproductie en machines voor de verwerking van oliehoudende zaden produceerde. Een dergelijke uiteenlopende, gefragmenteerde structuur had tot gevolg dat SKET SMM na de overschakeling naar een vrijemarkteconomie niet als één economische entiteit kon worden geprivatiseerd en dat pogingen in die zin geen succes kenden. De herstructurering van het volledige conglomeraat werd vroeg aangevat, maar zij was nog niet voltooid toen de Commissie een negatieve beschikking gaf ten aanzien van de diverse in 1994 aangemelde steunmaatregelen ten behoeve van SKET SMM. Deze maatregelen hadden betrekking op eventueel rendabele divisies van het conglomeraat, waaronder ook die voor de bouw van kabeldraaimachines. Toen SKET SMM in oktober 1996 het faillissement (Gesamtvollstreckung) had aangevraagd, hadden de Duitse autoriteiten hun aanvankelijke strategie aangepast, om de eventueel rendabele activiteiten van het conglomeraat af te splitsen en over te dragen aan kleinere, autonome economische entiteiten.

Met het oog daarop richtte de BvS SKET Management- und Vertriebsgesellschaft GmbH ([8]) op, om toezicht te houden op de herstructurering en privatisering van vijf commercieel autonome bedrijven, die eveneens aan de BvS toebehoorden. Het ging hierbij om kleine of middelgrote ondernemingen. SKET Management- und Vertriebsgesellschaft GmbH, dat op instructie van de BvS handelde, moest uitkijken naar investeerders en met hen onderhandelingen voeren over de privatisering van de vijf voor het faillissement gevrijwaarde ondernemingen. In april 1998 werd de laatste van de vijf ondernemingen geprivatiseerd en werd SKET Management- und Vertriebsgesellschaft GmbH ontbonden. Bij de vijf zogenaamde Auffanggesellschaften (afsplitsingsconstructies) gaat het om:

— SKET Maschinen- und Anlagenbau GmbH ([9]),

— SKET Walzwerktechnik GmbH ([10]),

— SKET Ölsaatentechnik GmbH (waarvan de naam vervolgens gewijzigd werd in: Cimbria SKET GmbH) ([11]),

— SKET Maschinenbau-EDV GmbH ([12]),

— SKET Verseilmaschinenbau GmbH.

(Hierbij moeten ook de twee dochterondernemingen ETM en DZM worden gerekend, die aan de BvS waren overgedragen vóór de inleiding van de faillissementsprocedure ten aanzien van SKET SMM.)

V

Op 6 november 1997 werd een overeenkomst gesloten tussen de BvS (verkoper) en de heer Johannes Erich Wilms (koper) over de verkoop van de aandelen in SKET Verseilmaschinenbau GmbH. Deze verkoop vond plaats in het kader van een procedure met openbaar overnamebod. Het van de koper ontvangen bod kon als het beste worden aangemerkt.

De onderneming werd voor 1 DEM van de BvS overgenomen. In het kader van de privatisering ging de koper volgende andere verplichtingen aan: de overname per 31 augustus 1998 van alle oorspronkelijk door de BvS toegekende garanties ten belope van 6,7 miljoen DEM (waarvoor de investeerder bij de privatisering zekerheden ten bedrage van 3 miljoen DEM heeft gesteld), de overname van een andere door de BvS verstrekte garantie van 876 000 DEM, en de uitvoering van 6,5 miljoen DEM investeringen ten behoeve van de herstructurering van de onderneming (met een boeteclausule van 75 %). De investeerder mag vóór 31 december 2000 geen winst of andere opbrengsten uit SKET Verseilmaschinenbau GmbH uitkeren.

De overnemer, de heer Johannes Erich Wilms, is de enige eigenaar van meerdere kleine en middelgrote ondernemingen, die samen de Wilms-groep vormen. Deze groep, waarvan de belangrijkste vestiging in Menden (Noord-Rijnland-Westfalen) is gelegen, is actief in drie sectoren: productie van elektrische kabels en verbindingen, milieutechnologie (bv. filter- en zuiveringsinstallaties) en de machinebouw. [...] (*). Met uitzondering van één Oostenrijkse dochteronderneming is de groep volledig in Duitsland gevestigd. Hij heeft ongeveer 1 500 werknemers.

VI

Het eigenlijke probleem bij het management van SKET Verseilmaschinenbau GmbH als onderdeel van SKET SMM bestond erin dat de onderneming deel uitmaakte van een log, gefragmenteerd conglomeraat, dat niet beheerd werd overeenkomstig de beginselen van de markteconomie.

Als eerste stap in de herstructurering werd de bouw van kabeldraaimachines afgesplitst van SKET SMM. Daartoe moest de desbetreffende divisie met het oog op de eventuele afsplitsing van het in een faillissementsprocedure verwikkelde SKET SMM in stand worden gehouden, op zelfstandige basis gereorganiseerd en vervolgens overgedragen aan SKET Verseilmaschinenbau GmbH. De nieuwe onderneming nam het personeel, de installaties, technische uitrusting en kantoormateriaal over van de curator van het failliete SKET SMM. Deze overname betrof 35 werknemers, alsmede oud kantoormateriaal (oorspronkelijke waarde: 1 miljoen DEM) en software (oorspronkelijke waarde: 200 000 DEM) die voor 150 000 DEM werden aangekocht; de intellectuele eigendomsrechten werden eveneens voor 150 000 DEM gekocht.

Daarnaast moest SKET Verseilmaschinenbau GmbH vijf oorspronkelijk aan SKET SMM toegewezen orders overnemen. Voor deze vijf opdrachten had SKET SMM al een voorschot ontvangen, dat bij de activa van de failliete onderneming was gerekend. Bijgevolg zal SKET Verseilmaschinenbau GmbH met deze orders verlies lijden. Volgens de onderneming moet zij deze opdrachten echter uitvoeren om haar klantenbasis en bedrijfsreputatie te vrijwaren.

Voor de laatste fase van de herstructurering is een strategische heroriëntatie gepland, inzonderheid een omschakeling naar de productie en de volledige integratie in de Wilms-groep.

([8]) Steunmaatregelen van de staten NN 67/97.
([9]) Steunmaatregelen van de staten C 69/97.
([10]) Steunmaatregelen van de staten C 70/97.
([11]) Steunmaatregelen van de staten NN 125/97.
([12]) In mei 1998 keurde de Commissie steun voor deze onderneming goed (NN 126/97).

(*) Zakengeheim.

De heroriëntatie omvat de overschakeling van een zuiver engineeringbedrijf naar een onderneming die over een bepaalde productiecapaciteit beschikt, zodat SKET Verseilmaschinenbau GmbH sleutelklare systemen met een volledige service kan aanbieden, gaande van initieel ontwerp en ontwikkeling tot en met inbedrijfneming van de geïnstalleerde systemen. Voor de installatie van de productiecapaciteit is aanvullende ruimte nodig (naar raming 3,1 miljoen DEM) en een uitbreiding van het personeelsbestand tot 50 werknemers in 2001. Daarnaast wordt het productassortiment uitgebreid tot extruders. De kosten voor de nieuwe installaties worden geraamd op 600 000 DEM. De toetreding tot de markt voor de ontwikkeling en productie van extruders zou 1,4 miljoen DEM gaan kosten. Voorts worden met het oog op de reductie van de kosten meerdere gemeenschappelijke componenten ontwikkeld. Voor functioneel volledig onbelangrijke componenten of componenten die van mindere kwaliteit mogen zijn, wordt de productie uitbesteed. Bovendien gaat zowel bij de inkoop van materiaal en componenten als bij de afgewerkte producten het beginsel van just-in-time een grotere rol spelen. De kosten voor de verkoopbevordering van de producten van de onderneming worden geraamd op 600 000 DEM. Aangezien de verkoopbevordering belangrijk is om technieken en machines aan afnemers te presenteren, zal waarschijnlijk nog eens 800 000 DEM worden geïnvesteerd in demonstratiemodellen en prototypes. Een en ander betekent dat de laatste fase van de herstructurering naar raming 6,5 miljoen DEM zal gaan kosten.

De integratie in de Wilms-groep resulteert in besparingen als gevolg van de introductie binnen de groep van gestandaardiseerde procédés, gemeenschappelijke normen en componenten. Voorts moeten de overige machinebouwondernemingen van de Wilms-groep (die niet actief zijn in dezelfde sector als SKET Verseilmaschinenbau GmbH) componenten kunnen leveren, die SKET Verseilmaschinenbau GmbH in haar afgewerkte producten kan inbouwen. Terwijl de materiaalinkoop voor de groep wordt gecentraliseerd, blijft SKET Verseilmaschinenbau GmbH nog over een eigen inkoopdienst beschikken. De financiële controle en het personeelsbeheer worden eveneens gecentraliseerd. Daarnaast wordt SKET Verseilmaschinenbau GmbH geïntegreerd in het verkoops- en distributienetwerk van de overnemer. Bovendien zijn er maatregelen gepland inzake samenwerking bij onderzoek en ontwikkeling. Deze eindfase van de herstructurering zal in 1999 zijn afgerond.

VII

De volgende steunmaatregelen moeten worden onderzocht:

Bron	Aard van de steun	DEM
BvS	Verstrekken van middelen voor vorming eigen vermogen	5 000 000
BvS	Krediet voor divisie kabeldraaimachines van SKET SMM, waarvoor vervolgens werd afgezien van eis tot terugbetaling	500 000
BvS	Krediet voor prefinanciering van orders, waarvoor vervolgens werd afgezien van eis tot terugbetaling	1 000 000
BvS	Subsidie voor kosten definitieve herstructurering	1 750 000
	Totaal	8 250 000

Bovenop deze maatregelen kwam een garantie van 6,7 miljoen DEM, die de investeerder op 31 augustus 1998 overnam (als zekerheid werd hiervoor bij de privatisering 3 miljoen DEM gedeponeerd). Opgemerkt moet worden dat, afgezien van de betaling via zekerheden, de overnemer in april 1998 de garantie heeft overgenomen, en dat SKET deze garantie bijgevolg slechts ongeveer vier maanden heeft kunnen genieten.

VIII

De voormelde steunmaatregelen vallen om de volgende redenen onder de toepassing van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag.

SKET Verseilmaschinenbau GmbH is als onderneming actief in een sector waar de relevante markt meerdere lidstaten omvat, zodat het handelsverkeer tussen de lidstaten wordt beïnvloed. Steun in deze sector heeft dus een ongunstige invloed op de mededinging. Daarom valt de door Duitsland toegekende steun onder de toepassing van artikel 92, lid 1, van het EG-Verdrag. In artikel 92, leden 2 en 3, van het EG-Verdrag wordt voorzien in de mogelijkheid voor een ontheffing van het verbod op steun in de zin van artikel 92, lid 1. Om de hierna nader uiteen te zetten redenen kan alleen de afwijkingsbepaling uit artikel 92, lid 3, onder c) als grondslag dienen voor een ontheffing van de herstructureringssteun ten behoeve van SKET Verseilmaschinenbau GmbH, dat een in moeilijkheden verkerende onderneming is.

De steun wordt toegekend aan een onderneming, die de BvS had opgericht toen ten aanzien van een andere onderneming de faillissementsprocedure werd ingeleid. Deze onderneming, die juridisch gezien deel uitmaakt van SKET SMM GmbH, was actief in diverse sectoren die gedurende meerdere jaren werden geherstructureerd. De nieuwe onderneming — SKET Verseilmaschinenbau GmbH — is de voortzetting van een deel van de activiteiten van SKET SMM op het gebied van de bouw van kabeldraaimachines. De nieuwe strategie van de BvS bestond erin dat de nieuwe onderneming kapitaal en andere middelen ontving met het oog op de privatisering tot een zelfstandige onderneming. Kenmerkend is de vaststelling dat SKET SMM GmbH dat sinds 1990 onafgebroken overheidseigendom is, geenszins als één economische entiteit of groep geprivatiseerd kon worden. In dit opzicht onderscheidt zich de huidige zaak van het geval waarbij in het kader van de faillissementsprocedure ten aanzien van een reeds geprivatiseerde onderneming afsplitsingconstructies worden opgericht.

SKET Verseilmaschinenbau GmbH was bij haar oprichting niet levensvatbaar. Bij SKET SMM werd de divisie bouw van kabeldraaimachines niet geëxploiteerd als een autonome activiteit, maar in het kader van een groot en log conglomeraat. Daarom moest die activiteit van de failliete onderneming worden afgesplitst en geherstructureerd om op de markt kandidaat-overnemers te kunnen aantrekken.

Het feit dat de steun ten faveure van SKET Verseilmaschinenbau GmbH, die voor een deel de activa en middelen van een in een faillissement verwikkelde onderneming overnam, wordt aangemerkt als herstructureringssteun, is gerechtvaardigd zowel wegens de bijzondere historische en economische achtergrond van de ondernemingen die snel moesten overschakelen van een centraal geleide economie naar een marktekonomie, als wegens de rol die de BvS als rechtsopvolger van de Treuhandanstalt bij deze aanpassing speelde.

Om deze redenen is de Commissie van oordeel dat in deze zaak de uitzonderingsbepaling van artikel 92, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag van toepassing is. Om in aanmerking te komen voor de toepassing van deze uitzonderingsbepaling, moet de steun voldoen aan de criteria van de communautaire kaderregeling voor reddings- en herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden ([13]) (hierna: „de kaderregeling").

Volgens de Commissie kan reddings- en herstructureringssteun bijdragen tot de ontwikkeling van bepaalde vormen van economische bedrijvigheid, zonder het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig te beïnvloeden, mits voldaan is aan de voorwaarden van deel 3 van de kaderregeling. Onder deze voorwaarden kan dergelijke steun worden goedgekeurd. Is de te redden of te herstructureren onderneming in een steungebied gevestigd, dan kan de Commissie overeenkomstig punt 3.2.3 van de kaderregeling, op grond van artikel 92, lid 3, onder a) en c), regionale factoren in aanmerking nemen.

De door Duitsland in 1996 aangemelde maatregelen, kostten 18,1 miljoen DEM en dienden als herstructureringssteun.

IX

Volgens de kaderregeling dient elk herstructureringsplan de levensvatbaarheid en gezondheid op lange termijn van de onderneming te herstellen binnen een redelijk tijdsbestek en op grond van realistische veronderstellingen.

([13]) PB C 368 van 23.12.1994, blz. 12.

In het bovenstaande is uiteengezet welke de problemen waren bij dat deel van de bedrijfsactiviteiten waaruit SKET Verseilmaschinenbau GmbH zou ontstaan, en welke maatregelen nodig waren om deze problemen op te lossen. Tot deze maatregelen behoorden onder meer het identificeren van de rendabele kernactiviteiten en de afsplitsing van de desbetreffende activa van de vroegere onderneming. Dit hield ook de voltooiing in van de door de voormalige onderneming binnengehaalde orders. Bijgevolg moesten de aan SKET SMM toegewezen orders voor de bouw van machines worden afgewerkt. De eindfase van de herstructurering omvatte ook de bouw van testinstallaties en de integratie in de Wilms-groep.

Volgens de door Duitsland verstrekte gegevens zou SKET Verseilmaschinenbau GmbH in 1999 voor de eerste maal een bescheiden winst boeken:

(in 1 000 DEM)

	1997	1998	1999	2000	2001
Bedrijfsinkomsten	20 800	27 700	26 000	30 600	33 500
Materiaalkosten	17 600	16 700	19 100	21 900	23 600
Loonkosten	2 500	2 900	3 300	3 700	3 800
Afschrijving wegens slijtage	100	380	620	700	600
Exploitatiekosten — overige	7 200	3 700	3 200	3 500	4 025
Bedrijfsresultaat vóór interest	300	– 450	580	980	1 215
Buitengewone baten	– 800	– 400	– 400	– 500	– 550
Resultaat vóór belastingen	– 400	– 780	280	580	756

De omzetstijging die volgens het plan in 1999 zou plaatsvinden, lijkt realistisch. Reeds vóór de privatisering was SKET Verseilmaschinenbau GmbH begonnen met het afsluiten van een reeks winstgevende contracten of werd voor 1999 onderhandeld over talrijke andere contracten. Door de integratie in de Wilms-groep wordt deze positie verstevigd, en zij zal nog verder verbeteren door de verwerving van productiecapaciteit.

Bijgevolg komt de Commissie tot de slotsom dat de twijfel die zij bij de inleiding van de procedure kenbaar gemaakt had, is weggenomen en dat voldaan is aan het in de kaderregeling vervatte criterium inzake het herstel van de levensvatbaarheid.

X

Een andere voorwaarde is volgens de kaderregeling dat maatregelen moeten worden genomen om de nadelige gevolgen voor concurrenten zoveel mogelijk te compenseren. Bij structurele overcapaciteit op de markt waarop de begunstigde onderneming actief is, dient het herstructureringsplan bij te dragen, evenredig met de hoogte van het ontvangen steunbedrag, tot de herstructurering van de bedrijfstak op de relevante markt in de Gemeenschap door onomkeerbare vermindering of sluiting van capaciteit. Indien er daarentegen geen sprake is van een structureel overschot inzake productiecapaciteit op de markt waarop de begunstigde onderneming actief is, zal de Commissie doorgaans geen dergelijke capaciteitsinkrimping verlangen als compensatie voor de steun.

In deze zaak is de begunstigde onderneming gevestigd in een steungebied ex artikel 92, lid 3, onder a), van het EG-Verdrag ([14]). Volgens de kaderregeling kan de Commissie ten aanzien van capaciteitsinkrimping op markten met structurele overcapaciteit wat flexibeler zijn voor steungebieden ex artikel 92, lid 3, onder a) en kan zij akkoord gaan met een beperktere capaciteitsinkrimping ([15]).

([14]) Steunmaatregelen van de staten N 464/93.
([15]) Zie punt 3.2.3 van de kaderregeling.

Voor de markt waarop SKET Verseilmaschinenbau GmbH actief is, kon de Commissie evenwel geen overcapaciteit constateren ([16]). Daarom dient de onderneming ook geen capaciteitsinkrimping door te voeren om aan de kaderregeling te voldoen.

De Wilms-groep is actief op aanverwante markten, namelijk de markt voor kabel- en draadproductie en die voor de fabricage van kabel- en draadproducerende machines. De integratie van SKET Verseilmaschinenbau GmbH in de groep wijst dus op verticale integratie en op concentratie. Ervan uitgaande dat het communautaire kabelverbruik in de voorbije jaren waarschijnlijk relatief stabiel gebleven is, betekent een en ander dat de Wilms-groep — na uitbreiding met SKET Verseilmaschinenbau GmbH — binnen de Gemeenschap een marktaandeel zal behalen van minder dan 1 %. Daar de geografische markt mondiaal is, zal het totale aandeel op de relevante markt zelfs nog beperkter zijn ([17]). Voorts heeft de Commissie geen redenen om aan te nemen dat de uitgebreide groep voor de fabricage van kabel- en draadproducerende machines een marktaandeel verwerft waardoor hij marktmacht verwerft. Bijgevolg zal dergelijke concentratie, die bij een privatisering tot stand kan komen, slechts een zeer beperkte invloed op de markt hebben. Wat de verticale integratie betreft, deze zal niet kunnen worden gebruikt om de marktmacht uit te breiden die op het upstream- of downstream-gedeelte van de markt wordt verworven.

Na de bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen* van het schrijven waarmee Duitsland in kennis werd gesteld van het besluit van de Commissie tot inleiding van de procedure ([18]) werden geen opmerkingen van belanghebbende derden ontvangen. Overigens betrof de aanvankelijke aanmelding een veel ruimer pakket steunmaatregelen en leek destijds geen particuliere investeerder belangstelling te tonen.

Bijgevolg komt de Commissie tot de slotsom dat de twijfel die zij bij de inleiding van de procedure kenbaar gemaakt had, is weggenomen en dat voldaan is aan het in de kaderregeling vervatte criterium inzake het vermijden van buitensporige concurrentievervalsing.

XI

De kaderregeling bevat ook het vereiste dat de omvang en de intensiteit van de steun beperkt moeten zijn tot het voor de herstructurering strikt noodzakelijke minimum en dat de steun in verhouding moet staan tot baten die daarvan te verwachten zijn vanuit het oogpunt van de Gemeenschap. Bovendien wordt van de investeerder een aanzienlijke financiële bijdrage verwacht.

In deze zaak beloopt de door de BvS verleende steun in totaal 8,25 miljoen DEM, waarvan 5 miljoen DEM voor de opbouw van het vermogen van SKET Verseilmaschinenbau GmbH en 1 miljoen DEM in de vorm van een krediet voor uitgaven in verband met de afwerking van orders. Nadien werd van de eis tot terugbetaling van dit krediet afgezien. SKET Verseilmaschinenbau GmbH ontving voorts een krediet van 500 000 DEM van de curator van SKET SMM met het oog op de afsplitsing van de activiteiten inzake de bouw van kabeldraaimachines. Tijdens de privatisering werd voor deze lening eveneens afgezien van de eis tot terugbetaling. Bovendien ontving SKET Verseilmaschinenbau GmbH voor de slotfase van de herstructurering een bedrag van 1,75 miljoen DEM, dat in termijnen moet worden terugbetaald. Daarnaast is er nog een garantie van 6,7 miljoen DEM, die werd verleend voor de periode tot 31 augustus 1998 (deze is al in april 1998 door de investeerder overgenomen).

De verkoopprijs bedroeg weliswaar 1 DEM, maar de investeerder heeft ook een aantal verplichtingen: de overname van de door de BvS verstrekte garanties ten belope van 6,7 miljoen DEM tot en met 31 augustus 1998 (daarvoor werd bij de privatisering 3 miljoen DEM als zekerheid gedeponeerd; deze garantie werd in april 1998 — dus vóór het vastgestelde tijdstip — overgenomen) en de uitvoering van 6,5 miljoen DEM investeringen in SKET Verseilmaschinenbau GmbH (met een boeteclausule van 75 %). Vóór 31 december 2000 mag de investeerder geen winst of andere opbrengsten uit SKET Verseilmaschinenbau GmbH uitkeren. Daarnaast moet hij 40 arbeidsplaatsen in stand houden tot juni 1999 en deze vervolgens uitbreiden tot 50 arbeidsplaatsen tegen 2001. De herstructureringskosten belopen bijgevolg in totaal 21,45 miljoen DEM, waarvan de particuliere investeerder ongeveer 60 % voor zijn rekening neemt. De bijdrage van de investeerder kan bijgevolg als passend worden aangemerkt. Om deze redenen komt de Commissie tot de slotsom dat de twijfel die zij bij de inleiding van de procedure kenbaar gemaakt had, is weggenomen en dat voldaan is aan het vereiste dat de steun in verhouding staat tot de kosten en baten van de herstructurering.

([16]) Zie Panorama der EU-Industrie 1997, vol. 2, blz. 13-23 tot 13-29 in samenhang met blz. 15-3 tot 15-7 en blz. 15-4 bis 15-17.
([17]) Zie Panorama der EU-Industrie 1997, vol. 2, blz. 15-4 tot 15-17.
([18]) Zie noot 4.

XII

De onderneming moet het herstructureringsplan dat zij aan de Commissie heeft voorgelegd en dat door deze is goedgekeurd, volledig ten uitvoer leggen en voldoen aan de in deze beschikking vervatte verplichtingen. Anders moet de Commissie maatregelen nemen om de steun terug te vorderen, voorzover zij haar oorspronkelijke beschikking niet verandert op grond van een nieuwe aanmelding door de desbetreffende lidstaat. De herstructurering van SKET Verseilmaschinenbau GmbH werd ten dele reeds vóór de privatisering doorgevoerd. De investeerder moet het resterende deel van de geplande herstructurering uitvoeren. Dit vloeit onder meer voort uit zijn verplichting om 6,5 miljoen DEM te investeren in de nieuwe dochteronderneming — met als garantie een boeteclausule — en hij heeft ook een bestaande garantie van de BvS overgenomen vóór het geplande tijdstip.

XIII

Concluderend is de Commissie van oordeel dat de herstructureringssteun ten faveure van SKET Verseilmaschinenbau GmbH als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt kan worden aangemerkt, voorzover aan de in de kaderregeling vervatte voorwaarden wordt voldaan,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

De steun van Duitsland ten faveure van SKET Verseilmaschinenbau GmbH, bestaande uit:

a) de verstrekking van eigen vermogen (5 miljoen DEM),

b) een krediet voor de bouw van kabeldraaimachines, waarvoor werd afgezien van de eis tot terugbetaling (500 000 DEM),

c) een krediet voor de prefinanciering van orders, waarvoor werd afgezien van de eis tot terugbetaling (1 miljoen DEM),

d) een subsidie voor de slotfase van de herstructurering (1,75 miljoen DEM),

e) de door de BvS verstrekte garantie (6,7 miljoen DEM), die vervolgens in april 1998 door de investeerder werd overgenomen,

is verenigbaar met de gemeenschappelijke markt, op grond van artikel 92, lid 3, onder c), van het EG-Verdrag en artikel 61, lid 3, onder c), van de EER-overeenkomst.

Artikel 2

Overeenkomstig de uit 1994 daterende communautaire kaderregeling voor reddings- of herstructureringssteun aan ondernemingen in moeilijkheden deelt Duitsland jaarlijks een uitvoerig verslag mee over de tenuitvoerlegging van het herstructureringsplan.

Artikel 3

De onderhavige beschikking is gericht tot de Bondsrepubliek Duitsland.

Gedaan te Brussel, 30 september 1998.

Voor de Commissie

Karel VAN MIERT

Lid van de Commissie